

NAŠA PITANJA - VAŠI ODGOVORI

SONJA KALAUZ

U prošlom broju našeg "Glasnika" spomenuli smo novosti vezane uz Zakon o visokim učilištima i Uredbu Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Visoke zdravstvene škole i najavili razgovor s Vama kako bismo saznali što je od osnivanja Visoke zdravstvene škole poduzeto u cilju preustrojanja stručnih zdravstvenih studija. Posebice nas zanima kada naše medicinske sestre mogu očekivati mogućnost produljenja njihova obrazovanja i organiziranje novih sestričkih studija potrebnih hrvatskom zdravstvu. Molimo Vas zato da nam za naše čitatelje ukratko odgovorite na ovo pitanje.

Dr. MLADEN HAVELKA, dekan Visoke zdravstvene škole

Radi cjelovitijeg obavještanja naših medicinskih sestara odgovor na Vaše pitanje bit će malo opširniji. Na mislim da je to potrebno jer se u posljednje vrijeme u tisku pojavilo nekoliko vrlo optimističkih tvrdnji o brzom početku četverogodišnjeg obrazovanja medicinskih sestara. Mi koji radimo u visokom obrazovanju medicinskih sestara, nastojimo već više od deset godina ostvariti takvu mogućnost što nam uz sve uložene napore još uvijek nije uspjelo. Zbog toga nismo skloni takvom naglom optimizmu. Sigurno je da sadašnje zakonske mogućnosti, veća podrška nadležnih tijela kao i osnivanje samostalne Visoke zdravstvene škole, danas tim stremljenjima pružaju daleko veću mogućnost ostvarenja nego ikad ranije. No, značajni se pomak u sestričkom obrazovanju može ostvariti tek kad se sagledaju i usklade sve okolnosti o kojima to ovisi. Sustav obrazovanja vrlo je složen sustav i za bilo kakav pomak na jednoj razini potrebno je uskladiti cijeli sustav. Najvažniji čimbenici o kojima treba voditi računa pri donošenju konačnih odluka o cjelovitom, srednjoškolskom i visokoškolskom osuvremenju sestričkog obrazovanja u Hrvatskoj su:

- * potrebe zdravstva za medicinskim sestrama pojedinih stupnjeva obrazovanja (srednjih, viših, visokih i sestara sa stručnim magisterijem, a jednog dana i doktoratom iz sestričstva)
- * potrebe zdravstva za pojedinim stručnim usmjerenjima na svim razinama obrazovanja (bolničke sestre različitih usmjerenja, sestre za potrebe patronaže i primarne zdravstvene zaštite, sestre za rukovođenje u velikim zdravstvenim ustanovama sestre nastavnice za potrebe srednjih zdravstvenih škola i dr.)
- * kadrovske i ostale mogućnosti izvođenja nastave za obrazovanje onih usmjerenja medicinskih sestara koje dosada nisu u Hrvatskoj obrazovane (mogućnost interdisciplinarnih studija u suradnji s drugim školama i fakultetima, mogućnost angažiranja nastavnika iz inozemstva i sl.)
- * način financiranja obrazovanja pojedinih studija (iz državnog proračuna, ugovornim odnosom sa zdravstvenim ustanovama, po posebnim potrebama i dr.)
- * način organizacije studija (redoviti ili izvanredni studij)
- * optimalno trajanje studija za pojedine profile medicinskih sestara
- * koncepcija i način vertikalne povezanosti srednjeg i visokog sestričkog obrazovanja
- * potrebno predznanje i uvjeti izbora pristupnika za upis iz srednjih škola.

O odgovorima na ova najvažnija a i druga pitanja, koja će se sigurno pojaviti, ovise i sadržaji konačnih i dugoročnih nastavnih planova i programa sestričkog obrazovanja u Hrvatskoj. Za sada je sigurno da su svi uključeni u ova nastojanja suglasni kako moraju biti otvorene mogućnosti za postizanje najviših stupnjeva obrazovanja u sestričkoj profesiji, postignuti europski i svjetski standardi obrazovanja kao i osigurane mogućnosti trajnog obrazovanja onih medicinskih sestara koje su ranije završile srednje ili više zdravstvene škole. Međutim, postoje različita mišljenja glede načina na koji to postići. Vjerojatno je i Vlada Republike Hrvatske, imajući u vidu svu složenost ove problematike, istodobno s donošenjem Uredbe o osnivanju Visoke zdravstvene škole donijela i Zaključak prema kojem se zadužuju Ministarstvo znanosti i tehnologije, Ministarstvo prosvjete i športa i Ministarstvo zdravstva da u međusobnoj suradnji predlože koncepciju novih nastavnih planova i programa obrazovanja medicinskih sestara u Hrvatskoj. Uz to smatram da ključnu ulogu pri tome trebaju imati i predstavnici svih sekcija Hrvatskog udruženja medicinskih sestara koji najbolje poznaju sadašnje probleme i nedostatke proizašle iz

dosadašnjeg obrazovanja, kao i potrebe za novim znanjima primjerenim suvremenoj sestričkoj praksi. Osobno se nadam da će zadužena ministarstva ustrojiti povjerenstvo sastavljeno od predstavnika ministarstva, predstavnicu HUMS-a kao i nastavnika zdravstvenih škola, koje bi pomoglo kompetentno raspraviti sve probleme i donijeti načela i konkretne preporuke. Na temelju toga lako bi se napravili potrebni nastavni planovi i programi. Na razini visokog obrazovanja medicinskih sestara prema Zakonu o visokim učilištima, za donošenje novih nastavnih planova i programa ovlašteno je nastavno vijeće Visoke zdravstvene škole. Nakon usvajanja spomenutih općih koncepcija našem Nastavnom vijeću neće biti velik problem napraviti konačne planove i programe obrazovanja medicinskih sestara na svim razinama i u svim usmjerenjima visokog obrazovanja za kojima postoji potreba.

SONJA KALAUZ

Sve što ste rekli odnosi se na budućnost koja će se, nadam se, uskoro ostvariti. Međutim zanima nas kako sada stoje stvari i što su ovog časa konkretni problemi Visoke zdravstvene škole u onom dijelu njezine djelatnosti koji je vezan uz obrazovanje medicinskih sestara?

Dr. MLADEN HAVELKA

Sada je situacija sljedeća. Medicinske sestre u našoj Školi još se uvijek školuju kao studenti diplomskih stručnih studija Medicinskog fakulteta po dvogodišnjim planovima i programima. Naime iako osnovana Visoka zdravstvena škola još uvijek nije samostalna pravna osoba što dovodi do teškoća o kojima u okviru ove teme ne bih duljio. Zato se najranije od iduće školske godine mogu očekivati značajnije promjene a pod uvjetom prihvaćanja predloženih planova i programa. Nacionalnom vijeću za visoku naobrazbu upućen je na razmatranje prijedlog novog trogodišnjeg plana i programa obrazovanja medicinskih sestara koji predviđa nastavak obrazovanja u okviru tri usmjerenja na četvrtu godinu studija. Prve tri godine bile bi bazične godine s općim sadržajima iz suvremenog sestričstva a zadnja četvrta godina, granala bi se na tri usmjerenja iz sljedećih područja: **1. obrazovanje u sestričstvu** (za potrebe medicinskih sestara-nastavnica u srednjim medicinskim školama), **2. poslovanje i rukovođenje u sestričstvu** (za potrebe rukovođenja u velikim zdravstvenim ustanovama), **3. javno zdravstvo** (za potrebe patronažne službe i primarne zdravstvene zaštite). Uz to, mogući su i drugi dvogodišnji, trogodišnji i četverogodišnji programi za kojima postoji potreba a koji se moraju uskladiti na već spomenuti način. Predloženi program rađen je pod određenim vremenskim pritiskom jer je u roku trebao biti predan Sveučilištu u Zagrebu. Međutim, budući da bi nastava prema tom programu započela najranije u školskoj godini 1997/98 godine, još uvijek su moguće izmjene i dopune. Moram ponoviti što sam već više puta rekao, ne zbog kritike već zbog želje da se same medicinske sestre više uključe u ovaj za budućnost njihove profesije važan posao, da je ovaj prijedlog programa dostavljen Hrvatskom udruženju med. sestara s molbom za konstruktivnim primjedbama no da ih zasada još našalost nismo dobili. No i to se može opravdati imajući u vidu ranije rečeno, da nije najveći problem u nastavnom planu i programu već u opće prihvaćenoj koncepciji sveukupnog obrazovanja medicinskih sestara u Hrvatskoj koje zasada našalost nema. Što se stalno zaposlenih suradnika naše škole tiče, ponavljam njihovu više puta izraženu spremnost za pružanjem pomoći u ovom, za razvoj sestričstva u Hrvatskoj možda najvažnijem poslu. Budući da danas postoji i politička podrška ovim nastojanjima koje ranije nije bilo u toj mjeri, o svima nama u sestričkom obrazovanju i sestričkim udruženjima ovisi hoćemo li naći dovoljno snage, suglasja i razuma da je iskoristimo. Vama osobno a i urednici Vašeg cijenjenog lista zahvaljujem za priliku da na ovaj način detaljno upoznamo našu sestričsku javnost s teškoćama koje stoje na putu našim zajedničkim nastojanjima ka unapređenju hrvatskog sestričstva, te da time potaknemo naše medicinske sestre na aktivnije sudjelovanje u njihovom rješavanju. Mislim da je konačno došlo vrijeme da naše medicinske sestre imaju priliku sudbinu svoje profesije preuzeti u vlastite ruke - o njima ovisi hoće li za to imati dovoljno energije, mudrosti, odlučnosti a i nužnog strpljenja.

Sonja Kalauz